

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRATIA
Târgul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după tarif
și învalabil.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Haidudorogul și Austria.

Enigme.

(vn) 1) Dacă Austria vrea să aibă în România un aliat de valoare nu înțelegem, de ce caută în tot chipul să impedeze o acțiune militară a statului român împotriva Bulgariei.

2) Dacă Austria dorește sincer pacea în Balcani nu înțelegem, de ce ar opri stabilirea unui echilibru balcanic.

3) Dacă Austria ține să abandoneze politica ei de duplicitate practică de veacuri, nu înțelegem mai ales acum, după ce diploma ei a suferit dezastru după dezastru, de ce caută să facă curte Bulgariei, care nici-o dată nu i va fi prietină, ci care va purta și mai departe șleful politicii rusești.

4) Dacă Austria, care a constatat că principiul ei de domnie: *divide et impera* a dat faliment dorește în mod sincer o întărire a statului român, nu înțelegem de ce n'ar sprijini fără rezervă intențiunea României de a-și stabili o graniță naturală dinspre Bulgaria, care mai târziu ar deveni firă a ceaștii graniță o vecinică primejdie pentru integritatea teritorială a țării românești.

5) Dacă Austria ține ca să-și asigure pentru toate timpurile alianța României, de ce mai ales în aceste vremuri a creat un Haidudorog?

Iată ce nu înțelegem noi. Acte și fapte ne vorbesc despre o Austrie liberală, despre o Austrie, în care autonomia națională începe să fie recunoscută ca principiu de guvernare, în care votul universal e introdus de ani de zile în viața parlamentară. Și totuși această Austrie care găsește, că România îi poate fi un prețios aliat și care ar trebui să înțeleagă, că chestiunea română e identică cu chestiunea de existență a imperiului habsburgic, sprijinește atât de puțin tendințele României și în genere Românismul. Ce poate fi cauza? Numai orbal n-o vede, numai un om lipsit de orice simț politic nu va înțelege adevărul că: *nu Austria este cea care se poartă atât de deochiat și evident atât de dușmănos față de conflictul ro-*

măno-bulgar, ci Ungaria, guvernul ungar în formațiunea lui de astăzi. Austria nu-și face politica sa proprie nici în Balcani, căci atunci nu înțelegem pentru ce li-ar purta Bulgarilor o dragoste atât de pronunțată, când doar înțelege și cel mai neînsemnat om politic, că acești Bulgari tot așa ca și Sârbii, în caz de primejdie nu Austriei, ci Rusiei i-ar sta la dispoziție.

Ba faptul, că Austria nici în aceste vremuri de supremă primejdie nu face gestul, care singur ar putea să-i recâștige simpatia în parte pierdută a României re face să concludem la un adevăr și mai straniu: *Politica imperiului Austro-Ungar sau intențiunile acestei politici încep să se confunde cu prejudiciile de rasă și clasă ale Ungariei oficiale.*

Nu mai admitând acest adevăr vom înțelege faptul de dreptul catastrofal, că Austria tolerează ca în aceste vremuri Ungaria să înalte un Haidudorog și ca guvernul acesteia să pună la cale un *proces monstru* împotriva Românilor, cari cu armele cele mai legale și-au apărut credința și limba părintească. Numai așa vom pricepe, că sub ochii Austriei, Ungaria sfidează orice interese ale Românismului și cultivă o simpatie de-a dreptul bolnavă față de dușmanii aceluia.

Aceste constatări carinu suferă nici-o contradicție ar trebui să trezească în sfârșit din letargia lor pe actualii politicieni ai Austriei dacă țin ca imperiul austro-ungar să-și mai salveze poziția de mare putere. În caz contrar Austria se va trezi încunjurată din toate părțile de dușmani și va pierde simpatia Europei întregi de dragul unor capricii ale rasei finno-ugrice. Căci ce pot crea în definitiv în deosebi guvernării maghiari, decât reprobari și odii?

De ce nu intervine Austria, de ce nu suprimă Haidudorogul și tot șiragul de instituții inchiiziționale făcute pentru naționalități, până nu e târziu? E doar timpul suprem. Sau doar importanța Austriei și țării Vienei a dispărut cu totul? E astăzi stăpâna situației Ungaria oficială, imperiul austro-ungar constă astăzi numai din a-

ceastă Ungarie? Până aici doar nu vom fi ajuns.

Trebuie să mai fi rămas vr'o fărâma din instinctul de conservare în sufletul acelor bărbați politici austriaci, cari mai vreau să salveze imperiul austro-ungar. Așteptăm intervenția acestora, cerem ca să pășească cu toată energia și cu grabă să stabilească un echilibru de sentimente și interese în imperiu, căci altcum capricioșii guvernanți de dincoace de Leitha îl dau de mal.

E un avertisment acesta, care nu mai poate fi sfidat. Ori ascultă cei chemați glasul acestuia și salvează imperiul austro-ungar, ori îl ignoră și mai departe și pun astfel la grea încercare temelile acestui imperiu. Căci să știe bine Austria, că Ungaria oficială e în stare să se înfrățească și cu iadul împotriva neamului român, cel mai natural aliat al imperiului austro-ungar și că ea mai curând tolerează jugul Rusiei alături de o Românie subjugată decât o legătură cu Austria alături de o Românie liberă și puternică.

Iar vina pentru aceste pre-dispoziții anormale o poartă de sigur și Austria.

Căci dacă Austria n'ar fi vrut, astăzi n'ar exista un Haidudorog. Principiul ei *divide et impera* a dat însă faliment. *Ungarii îi discută acum puterea.*

Nu mai salvând chestiunea românească, va putea Austria să scape din cușca în care s'a prins.

Până când există însă un Haidudorog, Austria să nu creadă că prin aceasta imperiul austro-ungar va eși din impasul nenorocit în care se află.

Leacul i-s'a spus de mult și i-se repetă mereu: *Federalizarea neîntârziată a imperiului e singura salvare.*

„Gazeta Transilvaniei” și mobilizarea. Ziarul *„La Politique”* reproduce la loc de frunte o parte dintr-un articol al ziarului nostru, prin care acesta salută mobilizarea țării românești și dela care așteaptă ca prestigiul țării să fie restabilit și drepturile României afirmate.

Mobilizarea Rusiei. Corespondentul din Berlin al ziarului *„Zeit”* din Viena a fost informat din cercurile rusești de acolo, că în Rusia e foarte

mare ura contra Austro-Ungariei. Opinia publică rusească face responsabilă monarhia pentru noul război din Balcani. Rușii spun, că dacă Austro-Ungaria n'ar fi sfătuit statele Balcanice să nu accepte rolul de arbitru al Rusiei, țarul ar fi rezolvit pe cale pacifică neînțelegerile dintre ele.

Referitor la mobilizare din Petersburg se anunță, că dacă Austro-Ungaria va mobiliza, Rusia va lua și ea măsuri de mobilizare. În guvernamentele de la sudul și sud-vestul Rusiei, sub pretext de manevre se face mobilizare de probă, punându-se pe picior

de războiu o parte a armatei. La Odesa a sosit inspectorul suprem al armatei rusești, marele duce *Sergiu Mihailovici*, însoțit de statul său major. Sosirea lui aici este în legătură cu mobilizarea parțială, deși oficios se neagă acest lucru.

E interesantă știrea, ce sosește de la Odesa, că unele ziare, cari au dat alarma, că mobilizarea de probă e îndreptată contra României, au fost admonitate cu asprime din partea guvernului din Petersburg, fiindcă au răspândit o știre neadevărată.

Acțiunea militară a României.

Guvernul român nu se târguește.

În ajutorul celor rămași acasă.

Din sursă absolut sigură primim informația, că guvernul român nu se va târgui cu guvernul bulgar.

Ultimele evenimente au format și în țara românească o opinie publică, care nu mai îngăduie ca prestigiul țării să fie știrbit. Acțiunea Austriei de a zăpăci și de-a opăci o acțiune energetică e rău văzută de opinia publică.

România vrea o graniță strategică absolut sigură dinspre Bulgaria și stabilirea unui echilibru balcanic, în cadrele căruia Români din Macedonia vor trebui să-și aibă autonomia politică.

În consecință acțiunea militară a României nu mai poate fi reținută de nimenea. Ea ține cu tot prețul să-și valideze interesele sale.

Un guvern, care ar îndrăzni să lucreze altfel, s-ar putea espune la o situație foarte critică și țara însăși ar fi cuprinsă de turburări neprevăzute.

București 10 Iulie.

La inițiativa M. Sale Reginei Elisabeta a României s'a înființat un comitet central pentru ajutorarea familiilor ostașilor mobilizați, din care fac parte d-nele: gen. Fălcoianu și Averescu, d-nele A. Dissescu, N. Xenopol, C. Arion și Eliea Trandafil. Acest comitet face un călduros apel către toate instituțiile de bancă, către toți comercianții, industriașii și către

toți binevoitorii să vină în ajutorul operei ce se întreprinde, vărsând fie bani, fie obiecte în mâinile comitetului.

Marele comitet de acțiune instituit pentru ajutorarea familiilor ostașilor chemați sub arme în vederea războiului a lansat următorul apel:

Români! Goarnele au chemat pe fi țării la cea mai înaltă dintre datori. Ei pleacă volonți pe câmpul de războiu spre a-și da tributul de sânge. I-ați văzut cu ce bărbăție, cu ce hotărâre, cu ce avânt se duc să apere demnitatea, siguranța și putința de desvoltare a Statului și a Neamului. Pieptul lor, care va înfrunta focul dușmanului, este pavăza noastră și a urmașilor noștri; jertfa lor ne cheazăște tuturor viața, libertatea, liniștea și munca. Sângele scump, pe care ei îl varsă pentru noi toți, nu-l putem plăti cu nimic. Singura lor răsplătă e în conștiința datoriei împlinite, în nobila credință că din jertfa lor va răsări strălucirea României.

Dacă însă nu-i putem răsplăti, îi putem cel puțin mângâia. Datoria noastră, a celor cari rămânem cu durerea că nu suntem în stare să ne servim Patria pe câmpul de luptă, o cunoaștem și trebuie să ne-o îndeplinim. Să dăm dară celor cari pleacă puțința de a se desprăgi de ai lor cu mângâierea că cel lăsat în urmă vor îndura lipsa, suferința și mizeria; să le sporim avântul liberându-le inima de grija chinătoare a vetrelor părăsite. Singurul sprijin al atator familii dispăre; să-l înlocuim cu devotamentul și caritatea tuturor. Să nu fie pe pământul acestei țări o singură mumă ori soție de ostaș, care să îndure nevoia ori să-și audă copiii pi-pând de foame. Să nu plece un singur ostaș cu durerea și cu desnađejea în suflet!

St. O. Iosif

de Ilarie Chendi. *)

„În vremea noastră, când valtoarea curentului materialist cuprinde tot mai mult sufletele, este necesar, cred, să ne oprim atențiunea asupra tuturor acelor, cari prin munca lor se opun acestui curent. Vorbesc, natural, de muncitorii intelectuali, de scriitorii cari nu se lasă a fi târâți de interesele egoiste, ci până și în vremurile cele mai grele ridică steagul idealismului și oamă sub el pe toți, căți se mai pot înmușei de ideea marelui, de porniri nobile...”

Ast-fel își începe d. I. Bianu darrea sa de seamă, făcută de Academia Română, asupra ultimului volum de poezii al lui St. O. Iosif. (Poesii. 1901—1902. Editura Sococu). Și cu aceleași cuvinte voi deschide și eu la acest loc*) scrie de figuri literare (titlu comunis, dar cel mai potrivit!) căutând în înfățișarea cetitorilor pe căți-va din scriitorii noștri, așa cum îi cunosc și înțeleg, fără pretenția de a spune asupra lor cuvântul cel din urmă și cel hotărâtor. A fixa definitiv locul unui poet în ierarhia scriitorilor e o operă

pe care trebuie s'o săvârșească condeile mai oțelite. Noi, cești mici și zavistnici, cei pururea hârțuți și hârțuitori, nu avem de cât păreri absolut și intenționale individuale; ne redăm impresiile, dobandite după citirea cu luare aminte a operei, sau chiar după cunoașterea personală a autorului. Acest fel de critică, fără a fi științifică, își are rostul său, căci, făcută cu totul desinteresată, este tot-d'auna un răsunet just al timpului și va servi vre-odată ca material cercetărilor viitori, pentru cari părerile contemporanilor vor putea fi destul de prețioase.

D. Bianu semnalează mai sus existența unui curent idealist în literatura mai nouă, socotind pe Iosif printre reprezentanții acestei direcții.

„Idealism” e, poate, o noțiune prea vagă. În realitate nu e poet care să nu viseze un ideal. Și tocmai la noi se face multă paradă cu avânturile nobile. Idealști sunt toți decepționații, cari își cantă iluziile sfărâmate; sânt toți optimiștii cari își răsfață lira cu nădejde în viitor; sânt toți adoratorii naturii, cari reușesc să dea un lustru de lirism versurilor lor. Până și rățăciții, cari în numele unor idei moderne, pe cari ei nu le înțeleg, și le imită pagalicește și lucrează cu tendințe „distrugătoare de idealuri, se numesc idealști.

Cred însă că e vorba de o formă specială de idealism în poezia noastră, de o direcție de luptă și stăruință pentru readucerea încrederei în însușirile sufletești ale neamului nostru. Și sub acest raport e socotit și Iosif printre idealști. Iar dl Bianu are dreptate.

În zadar. Ori-cât ar oscila un talent la începutul dezvoltării sale, ori-cât s'ar lăsa să fie influențat de lectură străină, sau de un mediu mai mult sau mai puțin prielnic, dacă este un talent original, el se desface treptat de toate și, în afară de darul său, nu-i mai rămân de cât legăturile de rasă și toată bogăția de „amintiri înregistrate. Iar dintre toți tinerii noștri poeți, Iosif singur întrunește cele trei calități principale, cari caracterizează talentele adevărate: legături distincte cu viața neamului său, cunoașterea trecutului literar și istoric al acestuia și putere originală de a crea.

Leagănul copilăriei lui Iosif este Braşovul, unde tatăl său, de-a-proape înrudit cu scriitorii și academicienii Gavril Munteanu, a fost timp îndelungat directorul liceului român. O spun aici, spre a împrăștiă pentru tot-de-a-una insinuările acelor nebuloși detractori, cari, fără a-și putea dovedi originea românească măcar până în prima generație ce i-a precedat, prezintă pe Iosif ca pe un venetic de cine știe ce

seminție semită. Dar o mai amintesc și pentru-că originea lui, Braşovul, acest cub vechiu de cultură românească, orașul cu disciplină socială, cu atmosferă rece și sănătoasă de munte, cu acel cult pentru tradiții și trecut și cu credința nestrămutată în puterea neamului, explică multe din calitățile poetului nostru.

E ceva aspru, ceva dărj și pornit în toată ființa lui viguroasă.

Tânăr, de abia 28 de ani, Iosif are astăzi o reputație pe care n'o înțrece de cât aceea a domnilor Coșbuc și Vlahuță. Și popularitatea s'o datorrește numai talentului său, ale căru fructe sânt depuse în trei volume de poezii și alte trei de traduceri.

Întăiele lui poezii apar în „Viața” d-lui Vlahuță, într-un timp când printr-o extra-ordinară reclamă de ziare eșiau rând pe rând volumele lui Radu Rossetti, poet acum naufragiat, și când d. Hajdeu introducea cu mult aparat poezia cea rece și alectată a lui H. G. Lecca. Acești doi se mențin în opinia publică până ce Iosif urcă tribuna „Convorbirilor” de sub direcția d-lui Bogdan. Prin volumul său „Patriarhal”, stărnește o bucurie generală, în presă și la toți căți, cu atăta dreptate, se plângău de lipsa unei note originale în poezia contemporană.

Și cauza bucuriei recenzenților n'a

fost numai manifestarea însăși a talentului, ci faptul că s'a găsit un public ca să-l îmbrățișeze, să se declare pentru o direcție atât de simplă și de firească, să se inspire din toate acele figuri blande și patriarhale, din toate acele paste și icoane frumoase de pe pământul țării românești, zăgrăvite de poet într-o limbă curată și melodioasă. E un moment simpatice acesta. A primi cu atăta căldură pe un evocator al trecutului, înseamnă că mulțimea își mărturisește predispozițiile sale sufletești, dragostea sa pentru caracterul național-romantic al poeziei.

Forma ușoară a poeziei populare, întrebuițată de Iosif, a contribuit mult la cucerirea opiniei. Și poezii ca „Doina”, sau ca următorul „Cântec vechiu” s'au răspândit foarte repede:

Codrile, stăpânule,
Codrile, bătrânule,
Mică-ți tu poienele
Și-ți ridică genele
De privește până'n zare:
Nu s'arată șir de care,
Șir de care forecate
Scărâind împedecate
De-angarele împovărate
De neferi încunjurate?

Codrile, stăpânule,
Codrile, bătrânule,
Sutură-ți tu pletele

*) Din volumul: „Ilarie Chendi: Poeticeane”.

*) E vorba de folietonul „Voința”.

Iată pentru ce ne constituim în comitet central de ajutorare a familiilor celor plecați în războiu, făcând un apel călduros nu la generozitatea, ci la simțămîntul de datorie al tuturor. Nădăruim de asemenea că fapta noastră va fi imitată și că ceea ce noi facem pentru capitala Regatului vor face o celulă pentru toate orașele și satele țării.

Români! Mare și mic, bogat și sărac aduceți obolul vostru pentru alinaarea atător suferințe, pentru asigurarea atător existențe trebuincioase Patriei.

O organizație serioasă, condusă de persoane cunoscute prin devotamentul și corectitudinea lor, va îngriji ca toate aceste ajutoare să îndulcească lipsa reală și să aline suferința adevărată.

Români! Încetători în simțăminte, înalte ale cetățenilor din toate clasele sociale, pornim la lucru cu îmbărbătarea ce în aceste clipe răsună în sufletul fiecărui dintre noi:

— Dumnezeu să-ne ajute!

În numele Comitetului:

D. Hagi-Theodoraky,
președintele Camerei de Comerț.

Const. Banu,
secretarul comitetului.

Episcopul Râmnicului

P. S. Sa Sofronie a adresat o însuflețită scrisoare preoților eparhiale, ca să încurajeze mulțimea a privi cu bucurie spre viitorul neamului românesc. Este timpul — zice P. S. — a le arăta Bulgarilor, că momentul judecării a sosit și că umbra Voevodului Mircea cere să ne aducem aminte, că Țara românească a avut sub ea vechiul hotar până la Adrianopol. Îmbărbătați deci poporul, trîmbițați bărbaților și femeilor rămași la casele și vetrele lor a privi cu mândrie ceasul ce va suna biruitor pentru Neamul românesc și în loc de bocete să trimiță celor plecați în luptă urări de deplină izbândă.

Domnul fie cu noi cu toți.

Amănunte.

Creditul rural a subscris suma de 100.000 lei pentru ajutorarea familiilor celor chemați sub drapel.

— D-l C. Diamandi, ministrul României la Roma, căpitan în rezervă în reg. 4 roșiori, a depusat ministrului de război, rugînd să fie înscris ca voluntar.

— Elevii școalelor militare au fost trimiși la corpuri pentru a îndeplini funcțiunea de comandanți de pluton în timpul campaniei de războiu.

Situația financiară a României.

Ziarul „Frankfurter Zeitung” publică următoarea telegramă a corespondentului său din București:

»M'am interesat de situația financiară a României la ministerul de finanțe. Insuși d-l Al. Marghiloman, ministrul de finanțe a binevoit a-mi da următoarele lămuriri:

În ziua chiar când s'a decretat mobilizarea statului a depus în numărul la casierile indicate de statul major, sumele maxime provăzute pentru trecere pe picior de războiu a tuturor efectivelor concentrate.

Serviciul cuponului este asigurat până la finele Decembrie inclusiv în depozite de mărci de a-

ur la băncile din Berlin și franci în aur la băncile din Paris. Depozitele dela aceste bănci sunt suficiente pentru a acoperi în plus și plățile de furnituri, cari ar fi de făcut în streinătate.

Rămân statului după aceasta în afară de veniturile ordinare, disponibilități suficiente pentru a face față la toate cheltuielile războiului fără necesitate de împrumuturi în streinătate.

Afară de aceasta statul are depozite serioase la marile bănci din țară, pe cari statul nici nu le va activa, pentru că nu voește să producă vreo genă momentană sau economică. În fine mai trebuie menționat, că Banca Națională are încă o putere de emisiune legală de 200 de milioane lei.

Părerile pressei streine.

Din Viena ni se anunță:

»Pressa vieneză a renunțat ca prin sfaturi avertismente, profeții etc. să încerce să reție România dela acțiunea ei. Ea recunoaște în cele din urmă, că intervenția României este netolăturabilă. Hotărârea, cu care România a luat măsurile militare, a făcut ca cercurile politice și diplomatice să-și dea seamă că pentru România nu-i vorba acum de o bucată mai mare sau mai mică de pământ ci de o întreagă situație în Balcani.

»Noua Freie Presse» face mereu responsabil guvernul bulgar de situația actuală și repetă cu multă insistență zilnic faptul, că Bulgaria trebuie să caute să se înțeleagă cu România înainte ca armata română să fi trecut Dunărea.

»Die Zeit» spune, că România intră în luptă pentru înlăturarea pericolului viitor, căci în România există convingerea că mai curând sau mai târziu tot trebuia să vie răfuiala între România și Bulgaria.

Ziarul francez »Gil Blas» vorbind despre atitudinea militară a României spune între altele:

»România eșind din neutralitatea sa, aduce în operațiunile problemei balcanice un factor important. S'ar putea chiar ca de atitudinea ei să depindă nu numai soarta războiului ci și durata lui.

»Poporul român să fie conștient de puterea sa și de rolul hotărârilor, pe care trebuie să-l joace în acest conflict și nu va ezita să-și atribuie astfel, cu puțină chelutală, avantajul de-a fi arbitru acestui conflict.

»Plecarea la arme a tinerilor români din Paris a fost salutată de presa franceză cu foarte mare simpatie. Aici o probă: un articol entuziast, scris de directorul jurnalului »Paris-Midi»:

»Celor trei sute de studenți români din Paris, cari au să plece în curând, cu un curaj atât de mare, spre glorie sau spre moarte, și cari scriu în jurnalele de dimineață, înainte de a părăsi pământul țării noastre: »Trăiască Franța! Sperăm, că simpatia opiniei publice franceze ne va urma! — le răspund jurnalele de seară, a căror serie o începe ziarul nostru, cu urările acestea: »Trăiască România, care s'a desțepătat! Tineri eroi, iubiți frați — nu va va urma numai simpatia noastră rece, ci dragostea noastră cea mai sinceră!»

crare literară mai mare, traducerea »Apostolu» lui Petru, în care a turnat o parte din entuziasmul său pentru idealurile poporului, până în ziua de astăzi.

Cântăreț al rasei sale, protest viu în contra palizilor muzei străini, Iosif nu este un idealist seclar, un șovinist, care să facă sgomot în jurul său, ca anumiți scriitori de piese teatrale.

Nu este mai ales, un frazeolog și făcător de ode ocazionale, cum sunt toți învârtitorii de cuvinte mari și e-lactice, ci ideea națională în versurile sale găsește expresia artistică și sinceră, fără a trece marginele bunului gust.

Ei, dar adversarii îi vor căuta tocmai aci slăbiciunea. Vechiul cântec: poezii naționali nu sunt artiști, nu încearcă toate acele emoțiuni cari vibrează în coardele cele mai delicate ale artistului și dau poeziei pecetea eternității. Ei, desigur! Iosif, care a înțeles și tradus cu atăta măiestrie pe cei mai mari și mai subtili poeți străini, pe complexul Heine, ca și pe subtilul și rafinatul Verlaine și în afară de baladele și sonetele sale a mai scris cântece de cel mai curat lirism, — Iosif n'o fi artist.

Ciudați mai sunt și apărătorii artei pure în literatura noastră!

»Urmărind cu ochii progresul nobililor armate române pe cartă geografică a țării perfide, în care locuiește bulgarul periculos, plin de curse ascunse, aveți dreptate, voi, prieteni, să spuneți, că veți flutura drapelul latinității amenințate. Doliul vostru va fi doliul nostru. Neisbânzile voastre ne vor atinge ca rănile noastre personale. La victoriile voastre vom pavoaza, dacă ficțiunea neutralității internaționale ne împiedecă să pavoazăm ferestrele străzilor, vom pavoaza ferestrele, pe cari le deschide limpedea minte latină pe toate orizonturile spiritului, aceste ferestre strălucitoare învidiate de alte rasse obscure.

Aceste ferestre, înaintea cărora ați venit, tineri studenți români parisiensi!, din celălalt colț al Europei, ca să vă aliniați în rând cu noi, cu scopul de a studia lumea în lumină franceză — aceste ferestre vor pavoaza, vi-o jur eu! Aduceți vă aminte de ele, de aceste ferestre al cartierului latin, voi, descendenții vechilor legiuni romane, aduse pe țărnișii Dunării! Câtă vreme veți fi în glodul țării dușmane, evocați-vă toate ferestrele Parisului, pline de capete îngrijate sau răzătoare, cari vă chiamă și vă admira.

România grațioasă și arzătoare, care ne-a dat pe contesa de Noailles, pe Carmen Sylva, pe Văcărească, pe Nuovina! România savantă, care primești dela noi pe medicii tăi și ne furizezi tragediile noastre! O, Franță a Orientului, soră mai mică, măritată cu un rege german — pericolul rus ți-a putut înșela spiritul. Nici odată nu ne-a putut înșelina de tot inima ta. La prima furtună, revii la noi, îți rupi lințoliul drapelului... — acest lințoliu, în care trei milioane și jumătate de români... își dorm somnul... Te ridică și pleci din siriul german, renșcută! Ești tinăra și plină de prospețate! Rozele din Sinaia îți parfumează părul tău negru. Frumos mai este sângele latin spălat de apele reci ale Dunării! Dă-i lui botezul gloriei!

Să creiezi acolo o mare Românie, ca să fie două Franțe în Europa!»

Maurice de Waleffe.

Care e politica guvernului României.

Ziarul semioficios »La Roumanie» publică în nrul de ieri un important articol, în care se precizează politica guvernului actual, din care reținem următoarele:

Guvernul de colaborare a venit la putere după Kir-Kilisse și Kumanova, în ajunul lui Lile Burgas. În timpul șederei sale la putere, au fost, este adevărat, două păreri: Unii voiau încă în Ianuarie dacă nu în toamnă, o mobilizare care trebuia să fie sau nu urmată de un războiu, după ceace mobilizarea ar fi putut produce cu privire la schimbarea de frontieră. Ceilalți, și cu deosebire șeful partidului conservator democrat s'au opus oricărei mobilizări, și aceasta din două motive:

Prima — colecțiunea noastră o poate dovedi, era că mobilizarea fără războiu este inutilă și chiar dăunătoare. A doua era că un războiu, ne pune atunci în fața unei coalițiuni balcanice, ne dădea aparență că luptăm contra emancipării popoarelor și ducea aproape de odată la izbucnirea războiului general. Ori, experiența a dat dreptate acelor cari au susținut și au făcut să triumfe această teză,

De îndată ce era sigur că nu ne putem înțelege cu Bulgaria asupra chestiunii frontierei, mobilizarea și de aci războiul — nici odată noi nu vom separa aceste două lucruri, — n'a fost îndepărtată decât de oferta de meditațiune a puterilor.

Atunci, încă au fost două curente Unii voiau să respingă mediațiunea pentru a avea războiul. Ceilalți, d-nii Maiorescu și Take Ionescu în frunte, credeau, din contră, că România nu trebuie să respingă oferta marilor puteri, cu deosebire atunci când nu era vorba decât de chestiunea frontierei.

Aceasta fu părerea care triumfă și dovada că ea era justă este că chiar, acela cari ceruseră respingerea mediațiunii, cu excepțiuni, de mică importanță, au acceptat protocolul dela Petersburg.

Dar de îndată ce fu evident, ceea ce de altfel a fost evident pentru unii încă în Decembrie, că aliații nu se vor putea înțelege, că Bulgaria va voi să abuzeze de forța ei și că ea nu se va da înapoi nici chiar în fața ororii războiului între foștii aliați, d-nii Ma-

iorescu și Take Ionescu n'au așteptat sfatul nimănui pentru a indica în mod hotărât politica României și pentru a comunica marilor puteri și în sfârșit vecinilor noștri că în caz de războiu, România va mobiliza și va intra în acțiune.

Această atitudine nu era în contradicție cu politica de urmat până atunci. Era, dimpotrivă, urmarea, dezvoltarea și consecința ei.

A aproba ce face astăzi guvernul și a spune în același timp că politica sa de până acum a dat faliment, nu e numai o aberațiune, e aproape o in-conștiență.

Cu totul altfel. Politica noastră s'a desfășurat cu urmarea, cu logica cea mai strânsă.

De altfel, în momentul de față, toată țara știe și înțelege aceasta.

În momentul de față, toată țara înțelege ce prostie ar fi fost să se mobilizeze odinioară și cât e de mare serviciul ce s'a făcut țării păstrându-i pentru astăzi toate forțele, toate resursele.

Ca oricare lucru indiscutabil, politica guvernului are această mare consecință: că e imposibil să faci o altă.

Războiul Balcanic. Știrile mai nouă de pe câmpul de războiu sunt următoarele:

Din soriginle bulgare: Bulgarii au bătut pe sărbi la Sultan-Tepe și înaintează spre Egri Palanca. Deasemenea și la Kamenica-Cesman și Retki-Bukven. Armata bulgară de nord așează cu succes orașul Piro. Bulgarii ar fi reușit să se deosebească în contra Grecilor pe malul drept al Strumei.

Din soriginle sârbești: Sărbii au luat cu asalt orașul Istip și au distrus armata generalului Kovacev, care e în plină retragere. Regele Petru însoțit de noul atașat militar al României Cihovschii a plecat pe câmpul de războiu. La Knyazevac, Vlassino și Radoviște Bulgarii au fost băuți.

Din soriginle grecești: Bulgarii au evacuat orașele Dedeagaci, Cavalla și Serres. Lozinca grecilor este: Spre Sofia!

Sediul episcopiei de maghiarizare.

Promisiunile lui Iankovich și Tisza.

Abia se anunțase înființarea episcopiei gr. cat. maghiare, proiectată special pentru scopuri de maghiarizare și s'a început lupta între mai multe orașe pentru a acapara sediul noii episcopii. Afară de Hajdudorogh, unde se credea că se va stabili sediul, fac agitație pentru a-l dobândi orașul Nyiregyháza, Dobriținul și acum mai nou Careii-mari. După cum e obiceiul în Ungaria, fiecare oraș și-a mobilizat protectorii și binevoitorii, ca să intervină la guvern în favorul lui. Pare că cine știe ce comoră va fi sediul episcopiei renegaților...

Dar până acum nu a obținut o hotărâre favorabilă nici unul din orașele concurente. Din contră, pot să-și pună pofta în cui! Guvernul a tăiat nodul gordian, cum nu s'au așteptat corifeii noii episcopii. »Világ» e informat din sursă autentică, că guvernul a designat de sediu provizor al episcopiei de Hajdudorog — Budapest! Aici va fi rezidența episcopului Miklósffy câțiva ani, până ce se va consolida episcopia.

Puțin ne-ar importa, că unde își va avea centrul episcopia maghiarizatoare. De pe partea noastră poate să se aciuieze în Dobrițin, în Szépyires sau mai bine în — Camciata. E tot una!

Dar dacă revenim asupra acestui lucru, cauza e întrebarea, ce se impune, că ce a îndemnat guvernul să nu fixeze definitiv sediul episcopiei? Răspunsul ni-l dă tot »Világ» în un articol, în care se ocupă cu chestiunea sediului.

»Világ» spune, că guvernul nu a putut stabili sediul, din cauză, că în noua episcopie, în urma pretenșiunilor Românilor se pot face multe schimbări și guvernul așteaptă să vadă cum se va forma noua episcopie. Aceasta constatare desvăluiește un mic colț al ni-zuințelor și luptelor ce se dau pe după culise în jurul chestiunii deslășirii pa-

rohiilor române anexate pe nedreptul la episcopia maghiară. Ele sunt în număr de 27.

»Világ» aduce în legătură chestiunea acestor parohii cu tratativele împăcare dintre Tisza și Români. Români au cerut deslășirea lor, Tisza și Iankovich au făcut promisiuni, dar în ce formă? Nu și-au legat mâinile, și-au lăsat o cale largă... au promis sanarea gravaminelor încăt se va putea.

»Unirea», organul cel mai competent în aceasta chestiune, a anunțat în un mic comunicat, că se va face corectura cu parohiile române, dar n-a dat detalii de unde s'a dispus aceasta corectură. Dela Roma?

Iankovich a făcut și el o promisiune vagă, pe care o poate însuși împlini sau nu, »încât va putea»...

Pe baza acestora publicul român poate oare să spereze, că cele 27 comune vor fi scoase din ghiarele maghiarizării?

Nu știm, dar e sigur că guvernul își va împlini promisiunea numai în acea măsură, în care noi ne vom manifesta energia și nu vom înceta a pretinde dela forurile superioare competente îndeplinirea corecturii necesare.

Cei chemați, în special prelații noștri și forurile noastre superioare bisericesti, să-și facă datoria!

Spre ruină! Poporul în mizerie!

În ministerul de finanțe din Budapesta se fac acum încheierile unei statistice interesante. Să încheie statistica despre veniile brute ale caselor statului din 1 Ian.—31 Martie 1913 și se face compararea acestora cu intratele din același timp ale anului anterior 1912.

Constatările, ce rezultă din aceasta lucrare, sunt cât se poate de triste și ne dovădesc că față de anul 1912 și în general față de trecut, finanțele Ungariei merg spre ruină și poporul se adâncește tot mai mult în mizerie.

Datele ce le înșirăm mai jos, în graiul lor sec, dar precis și real ne arată, că guvernul nostru duc țara în prăpastie, aducând prin sistemul lor de chivernisire, poporul la sapă de lemn.

Pe anul 1913 bugetul statului este preliminarat cu o sumă de preste două miliarde cor. În decurs de un an s'a urcat bugetul — la percepții și erogații — cu 200 milioane cor. În urma crizei însă, ce s'a înstăpănit, țara nu mai răzbește greutățile și dă îndărăt. Aceasta s'a vede din intratele de la dările de consum.

În anul 1912 venitul brut al statului în darea de consum a fost de 260 milioane cor. După experiențele din trecut s'a preliminarat la aceasta poziție suma de 298 milioane cor. adică la fiecare cvartal de an câte 10 milioane mai mult. Față de aceasta calculatie pe hârtie, cifrele reale ne arată, că în dările de consum intratele pe primul cvartal al anului curent au fost mai puține cu 4.728.515 cor. decât în anul trecut 1912. Prin urmare față de preliminar se arată o scădere de aproape 15 milioane cor. Aceasta înseamnă, că locuitorii Ungariei au spesat pe articlul de alimentare în primul cvartal al anului 1913 cu mult mai puțin ca în același cvartal din 1912. Dar și alte venituri de ale statului au fost mai puține. În timbre și în alte competențe de drept s'au încasat mai puțin cu aproape 5 milioane, la tutun s'au încasat cu 480 mii mai puțin etc.

Față de aceste erogațiunile s'au urcat considerabil. În preliminarul bugetului urcarea față de anul 1912 a fost de 50 milioane, dar conform datelor plusul de spese preste preliminar este de 112 milioane. Numai la spesele comune cu Austria, deficitul se cifrează cu 35 milioane.

Din aceste puține date reiese, că mergem spre o catastrofă economică, ale cărei preludii sunt mizeria generală și emigrările. Dar pentru aceea stăpănitorii au bani, milioane peste milioane pentru subvenționarea teatrelor maghiare, a presei de partid, spese la alegeri și altele.

Iar, ca să se deschidă nouă izvoare de câștig pentru popor, la aceasta n'au timp și plăcere să se gândească guvernul oligarhi.

Să s'adune cetele:

Cetele haiducilor
Spaimile reserucilor,
Să răstoarne casele
Vânzând covoarele,
Să desfunde lăzile,
Să-și împartă prăzile.

Într'un volum de poezii populare, adunate de Eminescu, am publicat și câte-va versuri inedite cu motive populare și povești versificate ale acestuia. Și e ușor de constatat, că de mult se apropie Iosif de Eminescu în îmbinarea poeziei culte cu cea populară, că de mult se nizează amândoi la readucerea poeziei la dreapta ei o bărbie. În poezia noastră populară zace tesaurul cel mare de motive poetice, atât în elementul liric, cât și în cel epic, tesaur ce și așteaptă măiestrul ca să-l descopere, să-l desgroape și să-l curețe, dându-i cu mână măiestră meritata strălucire. Pe acesta se poate răzuma viitorul poeziei noastre. Iată direcția în care viitorul mare poet se va putea afirma.

Va fi acesta Iosif sau altul?

Afară de asta, Iosif mai are un ciclu de sonete, adresate tinerilor cântăreți contemporani. Sonetele lui sunt o adevărată mărturisire de credință de felul cum înțelege arta poeziei, cu fondul puternic, răzimat pe: dragostea de țară și pe elerile aspirații ale neamului...

Iată idealismul lui Iosif, mărturisit cu consecvență de la întâia sa lu-

Serisoare din Nordul Ungariei.

Şemniţ, luna lui Iulie.

Porţile şcoalelor s'au închis, tinerimea s'a înapoiat la vatra părintească, numai în Şemniţ a mai rămas »Naţia« în număr complet, părăsind deabia peste vre-o 3 săptămâni acest oraşel. În schimb sute de excursionişti veniţi din depărtări considerabile înpopulează văile acestea, în partea cea mai mare a anului părăsire. Schimbarea asta trezeşte din monotonia obişnuită şi populaţiunea osândită de a-şi câştiga pâinea în adâncime. În zi de sârbătoare bieţii muncitori de mine palizi, uscăcioşi cum e firea celui osândit de a-şi petrece viaţa în finstern Schacht, cu familia numeroasă taie cruciş şi curmeziş pădurea atât de slăvită. Pretutindeni voie bună, răsună codrul de atâtea glumi, numai în chilioarele de student domneşte o linişte serioasă... suntem în tolu examenelor semestrale.

În sfârşit ni-s'a împlinit dorinţa: a apărut revista studentească »Noi«. Critica puţin favorabilă, cu care a fost primită revista noastră din partea unui mar, sigur nu va descuraja ceata celorrupaţi în jurul comitetului de redacţie, ci se vor nizi, — cu noi împreună — ca numărul proxim se satisfacă şi mai mult aşteptările noastre. »Noi« trebuie să fie expresia nizuinelor tinerimei române şi să fie oglinda cea mai clară a sentimentelor, de care e condusă o studentime conştie de chemarea sa. Dacă revista noastră ar fi fost întâmpinată cu mai mult sprijin material în deosebi spiritual, nu s'ar fi prezentat numărul prim în forma şi cu cuprinsul bine cunoscut. Să facem o asemănare între »Noi« şi »Průdy-Praturic« revista tinerimei slovac. Aceasta apare în format ca »Primăvara« lunar sub îngrijirea unui comitet de redacţie compus din bărbaiţi mai de samă ai vieţii slovacă. Publică lucrări de artă, ştiinţă, literatură, economie, sociologie, tratează chestii actuale, aduce critici, dări de samă şi toate sunt cenzurate de oameni de specialitate. Să sperăm, că în viitor şi »Noi« va aduce articole ca »Câteva cuvinte la politica naţiunilor nemaghiare din Ungaria« scris direct pentru revista slovacă de d-l Vasile Goldiş.

Cetind revista »Noi« m-a cam surprins lipsa unui raport despre rezultatu ce l-a avut apelul adresat tinerimei universitare în chestia activităţii, ce o să o desfaşure sub patronajul Asociaţiunei? Ce-i cauza fraţilor? Sau mare va-a fost desilusionarea? Cuvântul nostru zile de-arândul a fost subiectul discuţiilor în toate centrele studenteşti şi acum când s'au început ferile nici vorbă! La noi e o piedecă. Partea cea mai mare a studentimei pe durata vacanţelor face praxă.

E un obiceiul vechiu la institutul nostru, că pe la finea semestrului de vară cursul al IV-lea aranjează o excursion de studii. În semestrul curent excursionişti au vizitat instalaţiunile tehnice pentru transportarea produselor brute, din pădurile societăţii priv. aus. ung. din Bănat. Am avut prilej de a vedea multe lucruri de model, privitoare la amenajament, taxajune, esportare ori valorizare. Şi pe când admiram creaţiunile ale câte unui inginer — silvicultor pătruns de iubirea, care trebuie s'o nutrim pentru cariera aleasă, cu o satisfacţie sufletească ascultam cuvintele măgulitoare la adresa lucrătorilor — Români. Oamenii ăstea — zicea unul — te miri ce simt eu pentru astfel de lucruri. Fie vorba despre beton înarmat, săpături, lemn, e destul să vadă schiţa, apoi cu punctualitate ulmitoare isprăveşte la ce s'au angajat. Nu numai pădurile, ci şi fabricale răsunau de vorbă românească; între mecanici, însă durere, abia am aflat vr'un Român. Ai noştri nu prea îmbrăţişează peste tot industria tehnică. Işi vor zice poate, că şi așa n'o să bată — la micoala lor.

Schiţa nu mi-ar fi completă, dacă pe lângă hârnicia bărbaiţilor n'aşi da tributul de recunoştinţă şi — bănăţencelor. Nu poţi umbra 14 zile în »codrul Orăviţii« fără ca să nu-ţi atragă atenţiunea negruţele noastre Bănăţence, atât cu ochii dragăşi — arde-ar focul, — cât şi cu portul iei coala prea luxuos.

Înainte cu câteva săptămâni streinul putea vedea, că o parte a studentimii poartă o pantalică verde, unele împodobite cu fel şi fel de broderii. »Sunt panticile — valetanţilor. Veteranii, cari azi mâne părăsesc Şemniţul, nu se pot despărţi cu una cu două de oraşelul, unde şi-au tors firul visurilor mai frumoase, iar culoarea verde simbolizează viitorul plin de speranţe. Puţină distracţie dă Şemniţul studentimei, dar colegialitatea bazată pe un trecut de o sută şi mai bine de ani, suplineşte splendoarea cafenelelor cutărui oraş jidovit. Adeseori, — poate sub poalele Negoilului, sau în băile Adrudului — cei ce am studiat aici ne vom aduce aminte cu ochii plini de lacrimi de momentele pe cari le-am petrecut în so-

cietatea acelor, pe cari iubirea de frate ne-a legat împreună. Poziţii înalte, carieră splendidă, avuţii nu vor fi soartea multora, dar bogăţiile aceste nu se pot compara cu farmecul convenirilor frăţeşti din acest colţ de ţară, unde şi frunza poate n altă formă creşte.

Iar acum d-le redactor »rămas bun«! Pentru viitor dau peana altuia. Viaţa de student e pe sfârşite, datoriţele ne chiamă. Din când în când v'am mai raportat despre colonia noastră, am dat semne de viaţă, că şi aici atât de înstrăinaţi am păstrat cu sfinţenie talantul adus de acasă. M-am silit, ca scrisorile mele să fie expresia sentimentelor, de care e condusă studentimea de aici, şi dacă v'am molestat cu impresii personale, să-mi servească ca scuză, că am fost condus de intenţii bune. Am vorbit de colegialitatea noastră, de conveniri frăţeşti, am mai şi comis indiscreţii draguţe, ca să mai îndulcesc şi în forma aceasta, viaţa de student.

Acum grăbim acasă, — glasul mamei iubite şi a soriorelor ne chiamă — unde zi de sârbătoare e sosirea noastră. Cei ce am petrecut atâţia ani împreună ne strângem mâna cu căldură, ne despărţim, ca unii să-şi înceapă viaţa nouă, de care atâtea speranţe se leagă, iar alţii poate merg în jugul atâtor calvarii, cari se perindează înaintea noastră. Întru cât îi vom fi credincioşi credului, pe care l-am urmat până acum, viitorul va arăta. Trecutul şemniţenilor ne îndreptăţeşte a spera, că toţi o să stăm şi întru ajutorul »opincariilor«, din a căror sin am eşit. Pe aripile reminiscenţelor adeseori vom cerceta ceata colegilor mai tineri şi cu ei împreună vom reîmprospăta amintirile legate de o viaţă plină de farmec. Doina iară va suna ca mai înainte şi tot lacrimile acelea ne vor brăzda faţa ca şi atunci, când »ochii ca codrul Orăviţii« ne duceau departe sau când sub impresia atâtor momente înălţătoare ne desmerdam, ca băiatul la sânul mamei în societatea »naţiei«, isvorul nesecat al iubirei de frate şi de neam.

Pe viitor deci pe alt teren la lucru, d-le redactor. — La revedere!

P. Fotoc.

Festivităţi şcolare.

II.

Incheierea anului la Internatul Reuniunii femeilor române.

Tot Duminecă după amiază am participat şi la examenul de incheiere al internatului Reuniunii femeilor române, presidat de părintele Dr. V. Saftu. Interesul cel mare, ce-l poartă Braşovenii internatului nostru a adus cu sine ca un public numeros şi ales în frunte cu presidenta şi comitetul reuniunii să asiste la acest examen atât de atractiv.

După examinarea expoziţiei ocazionale de ţăsături, cusături şi de croi, lucrări frumoase executate de elevele internatului sub probata conducere a d-şoarei prof. Leontina Popescu şi a d-nei Percea, şi expuse cu mult gust în localităţile internatului, — publicul a trecut în pavilionul din grădina internatului, unde a avut loc examenul de religie (p.r. protopop D. Saftu) din limba şi literatura română şi germană (d-na Maria G. Popescu), din contabilitate şi igienă (d-şoara directoarea Maroara Rusu) cunoştinţe teoretice din domeniul bucătăriei (d-na Cioran) iar de incheiere s'a croit şi înslat de eleve o bluză şi o fustă (sub conducerea d-nei Percea). Publicul a rămas pe deplin satisfăcut de cunoştinţele temeinice, pe cari şi-le-au câştigat elevele internatului în decursul acestui an şcolar, o nouă dovadă despre hârnicia, priceperea şi dragostea de muncă a corpului de instructoare şi profesoare de sub conducerea directoriei internatului, a presidentei reuniunii, d-na Maria Băulescu, şi în genere a întreg comitetului reuniunii femeilor.

În decursul examenului din limba română, vorbindu-se despre poezii neamului, p.r. protopop Dr. V. Saftu a adus la cunoştinţa publicului trista veste despre moartea poetului Iosif. Întreg publicul şi-a manifestat durerea prin ridicare de pe scaune zicând celui trecut din mijlocul nostru strămoşescul:

Dumnezeu să-l odihnească!

Terminându-se examenul părintele protopop Dr. Saftu a relevat succesul frumos al examenului aducând elogiul celor în drept, iar d-na presidentă Maria Băulescu a ţinut să dea în cuvinte elovente sfaturi preţioase elevelor cu deosebire acelor, cari părăsind internatul păşesc în viaţa publică.

Publicul a gustat apoi din dulcele şi prăjiturile minunate pregătite şi servite de elevele internatului.

Ne face o deosebită plăcere, când din nou putem constata că conducerea internatului nostru de fete este încredinţată unor conducătoare abile şi pricepute, cari realizează din an în an succese tot mai îmbucurătoare pe te-

renul creşterii naţionale şi practice a elevelor internatului reuniunii femeilor române din Braşov.

Rap.

ŞTIRI.

— 28 Iunie 1913.

Fiind Sâmbătă sârbătoare, numărul proxim al ziarului va apărea Luni seara.

La incheierea feii aflăm că turneul A. P. Bănuţiu, din motive importante, pe cari le vom aduce în Nrul proxim al ziarului, s'a contramandat.

Pentru fondul ziaristilor am dăruit, din prilejul înnoirii abonamentului la ziarul nostru, domni: Vasile Debu preot în Cincşor, Andrei Goicea inv. în Hărman şi George Muntean canonic în Blaj câte 1 cor.

Accidentul mortal al unui maior român. Din Bucureşti ni-se scrie: Un groaznic accident s'a petrecut alaltaieri dimineaţă pe bulevardul Carol. În momentul când maiorul de artilerie Cătănescu voia să traverseze bulevardul, se apropia cu mare viteză un automobil al ministerului de războiu. Ca să treacă înaintea automobilului, maiorul a luat-o la fugă; dar când mai avea de făcut câţiva paşi, ca să ajungă la trotuar, se împiedecă de sabie şi căzu, lovindu-se la cap de marginea trotuarului. Rana ce a primit-o la tâmplă a fost atât de gravă, încât nefericitul a rămas jos în nesimţire. Neaşteptându-se la acest accident, şoferul s-a apropiat atât de mult cu automobilul, încât n-a mai avut timp să oprească. Maşina a trecut peste corpul maiorului. Publicul dinprejur a sărit imediat să dea ajutor victimelor, dar maiorul Cătănescu murise. Nu s-a putut încă stabili dacă nefericitul a murit din cauza ranei din tâmplă sau dacă a contribuit la moartea sa şi faptul, că automobilul i-a trecut peste corp. S-a constatat însă, că rana dela cap era mortală.

Mayorul Cătănescu era unul din cei mai buni ofiţeri de artilerie, bun camarad şi iubit de tot corpul ofiţeresc. Vestea morţii lui s-a răspândit ca fulgerul în tot oraşul, producând o vie impresie. Ministerul de războiu a hotărât să l-se facă o înmormântare frumoasă.

Inmormântarea regretatului Ilarie Chendi s'a făcut ieri după amiază pe cheltuiela Academiei române, unde defunctul era bibliotecar.

Odihnească în pace!

Jidani dezertori. Ziarele ungureşti scriu, că o mulţime de soldaţi români dezertează. Informaţia asta e isvorată şi ea ca atâtea altele din condeiele pătimase ale scribilor perclunaţi. Adevăru e, că nici un singur ostaş român n'a dezertat.

Din potrivă iată ce comunică »soldatul român« Charles Rudolf, care a şters-o prin Buceci la Braşov ş'a »odihnit« o noapte în vârful unui copac:

»Ei, domnule, Românii au nebunit cu toţii, bărbaiţi şi femei sunt nebuni după războiu, toţi vreau să meargă în lătaş. Eu nu sunt pentru războiu, eu sunt duşmanul lui din principiu. Mai bine fug, decât să merg în lătaş, doar nu vreţi să-mi pierd vr'un ochi, vr'un picior, sau vr'o mână şi să rămân nenorocit viaţa întreagă!»

Iată cine sunt dezertorii pe cari fşticele iudeo-maghiare îi anunţă ca »soldaţi români«!

Guvernul român va însemna la răboi pe aceşti dezertori, pentru că atunci când îi vor injura pentru că nu le acordă amnestie şi drepturi cetăţeneşti, să le ştie da răspunsul cuvenit.

Moartea D-ului Gavril Suciu. Ni-se scrie: Sâmbătă seara, 5 Iulie st. n. a. c., după o grea suferinţă, Dr. G. Suciu s'a stins din viaţă, la Haţeg. Marţi în 8 Iulie a fost înmormântat.

Serviciul religios s'a făcut de către episcopul Lugosului, Dr. Traian V. Frenţ, asistat de canonicul Radu, fost vicar al Haţegului, de către vicarul actual Crişan, de către protopopul Clujului Dăian, de preoţii Ciachi, Raca, Ionaş şi călugărul dela Mănăstirea Prislop. La ora 3 p. m. s'a început pruhodul în bis. gr. cat. în asistenţa unui foarte numeros public. În biserică, discursul funebru a fost ţinut de canonicul Radu, arătând lupta continuă ce trebuie să o ducă omul în viaţă şi că Dr. G. Suciu n'a luptat numai pentru el, ci a fost un stegar al neamului în această luptă. După o scurtă biografie specifică întreaga-i activitate atât pe terenul social, cultural cât şi economic. La urmând, primul vorbitor a fost bătrânul Paul Oltan, fostul său profesor la şcoala grăniţarească din Haţeg, apoi d-l Popescu, protopopul gr. cr. vorbeşte în numele institutului economic »Haţegana«, unde Suciu era preşedinte, şi cel din urmă vorbeşte protopopul Clujului Dăian, ca fost coleg de şcoală cu Dr. G. Suciu; ţine un admirabil şi sentimental discurs împodobit cu amintiri din copilărie.

În scurta-i viaţă de 46 ani, d-rul Gavril Suciu a dezvoltat o rodnică activitate pentru înaintarea pe toate terenurile a neamului său. Fie-i odihna lină şi memoria neuitată. — A. D.

Necrolog. Nicolae N. Ţintea comerciant a încetat din viaţă în 9 Iulie st. n. înstate de 40 ani. În mormântarea va avea loc Vineri, în 11 Iulie st. n. în cripta familiară din cimiterul Bisericii-Mari din Sălişte.

Din Caransebeş ni se scrie: Ne umple de bucurie nespusă faptul, că oraşul nostru în timpul mai nou e pe cale de a deveni iarăş ceea ce trebuie să fie: un adevărat centru cultural pentru întreaga graniţă a Severinului. Momente de o adevărată elevare sufletească a fost pentru noi, petrecerea în mijlocul nostru a d-lui secretar literar al »Fondului de teatru«, d-l Dr. Horia Petru-Petrescu. D-sa ca trimis al comitetului central al »Fondului de teatru« a sosit la Caransebeş Duminecă, în 6 Iulie nou întâmpinat fiind de asesorul konzistorial, d-l Stefan Jianu, profesori şi alţi tineri Caransebeşeni. În aceeaşi zi după amezai la orele 5 în cadrul unei şezători literare, a cetit d-l Dr. Horia P. Petrescu în sala Reuniunii de cântări din loc, în prezenţa unui public ales, conferinţa sa, »Despre mişcarea teatrală la noi.« Un limbaj frumos şi idei sănătoase au caracterizat această conferinţă, care a fost ascultată cu un viu interes. Rar am văzut publicul nostru mai însufleţit ca acum, chiar şi acei, cari până acum puţin îşi băteau capul cu mişcarea teatrală la noi, discutau asupra modalităţilor şi condiţiilor, între cari s-ar putea înjgheba şi la noi o trupă teatrală, în stare să satisfacă tuturor cerinţelor. După conferinţa a urmat mai multe cântări executate parte de corul »Societăţii de cântări« din loc, parte de d-şoarele Linfu şi Beuca la vioară şi pian, cu multă dexteritate. Ne-a delectat cu două piese şi abs. de teologie d-l Emil Grădinaru, pe care publicul nostru îl cunoaşte în deajuns din prestaţiunile-i anterioare.

Seara a avut loc în sala restaurantului »Central« o convenire socială, la care au luat parte mai multe familii distinse din oraş. Au vorbit prof. Dr. Cioloca şi d-l St. Jianu, bineventând oaspele în numele societăţii rom. din loc. A doua zi dimineaţă d-l Dr. Horia P. Petrescu a vizitat fruntaşa comună din apropiere Glimboca, însoţit fiind de asesorul konzistorial St. Jianu, prof. Ilie Orzescu şi alţii. Părintele Virgil Musta a primit cu mare bucurie şi ospitalitate pe oaspeţii neaşteptaţi. Marţi dimineaţă apoi, cu trenul spre Timişoara d-l Horia P. Petrescu a părăsit oraşul. — Grănicerul.

Când Anglia ar fi atacată de Germania. Peste două săptămâni se vor începe marile manevre navale ale flotei engleze, combinate cu două corpuri de armată de uscat. La aceste manevre, — al căror punct de plecare strategic va fi un atac neaşteptat al Germaniei contra Marel-Britanii — vor lua parte 348 vase război, adică 2/3 părţi ale flotei engleze. Flota viceamiralului Jellicoe — marcând pe duşman — va surprinde ţărmul ostic al Angliei, în vreme ce pe Marea-Nordului nu circulă decât submarine şi torpiloare, iar vasele marii de război sunt duse în apele streine. Aceasta va fi tema manevrelor. Coloana de atac va cerca să se apropie de ţărm cu scopul de a debarca trupe pe uscat. Amiralul Callagan va avea să respingă atacul; cu flota sa el va avea să se prezinte cât mai în grabă la locul pericolului şi, cu ajutorul trupelor de uscat, să zădărnicească invaziunea germană. Manevrelor vor dura două săptămâni.

Sanchez Allegre osândit la moarte. Din Madrid se anunţă: Sanchez Allegre, care astă primăvară încercase un atentat cu revolverul contra regelui spaniol Alfonso, a fost osândit la moarte. Cu toate că autorităţile medicale şi juridice susţineau că atentatorul nu poate fi responsabil de fapta sa, stabilit fiind, că nu e întreg la minte — tribunalul l-a osândit la moarte. În motivarea sentinţei se spune că atentatul a fost premeditat şi săvârşit pe furie şi că Sanchez Allegre deşi e epileptic, în momentul comiterii atentatului a fost în stare de deplină conştiinţă. Când i-s-a cetit sentinţa, osânditul şi-a pierdut conştiinţa, iar mai târziu când şi-a revenit în fire a refuzat să sub-scrie actul prin care avea să adeverească că ia la cunoştinţă publicarea sentinţei. Allegre voeşte să apeleze la Curtea de casaţie.

Tinerimea studiosă din comuna Poiana (ctul Sibiu) invită la obicinuita petrecere de vară, ce se va aranja în 7/20 Iulie a. c. în romantica pădure »Staule«. În caz de timp nefavorabil petrecerea se va ţinea în Dumineca viitoare.

Av. S. Absolvent de gimnaziu cu matura caută ca elev începător, farmacia A. Coleşu din Focşani, România 7—10

Se caută un bucătar (eventual bucătăreasă) şi un econom (eventual ecconomă) la internatul şcoalelor medii gr. or. române din Braşov. Se prefer cei fără de copii. Informaţiuni dă profesorul I. Petrovici (Braşov str. Prundului 39). 3—6

Se caută 2 candidaţi de profesor la internatul şcoalelor medii gr. or. române din Braşov. Se prefer cei cu calificăţie pentru fizică şi matematică, sau pentru limbile clasice, având se propună 7—8 oare pe săptămână la şcoalele noastre medii. Leafa: 60 coroane lunar şi întreţinere în internat. Informaţiuni dă prof. Ioan Petrovici, (Braşov, str. Prundului 89). 3—6

Aparate fotografice pentru dilatanţi. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut şi uşor de învăţat casa specială provăzută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I. Tuchlauben 9. La cerere se trimite preţ curent ilustrat.

În laboratorul de analize chimice, microscopice şi bacteriologice al D-ului Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boalele interne, se efeptuiesc: analize de urină, sânge, sucursi gastrice, scuipat, secreţiuni etc.

Consultaţiuni: zilnic dela 1½ —4 oare.

Braşov, Piaţa mare (Târgul Cailor Nr. 4). Numărul telefonului 271.

Din Braşov şi Țara-Bârsei.

Incheierea festivă a anului la şcoalele noastre secundare va avea loc mâne, Sâmbătă la orele 11 a. m. În sala festiva a gimnaziului. Discursul de încheiere al anului şcolar îl va rosti d-l director Virgil Onişiu.

Tinerimea română de pe Coastă (Şchei) aranjează Duminecă în 30 Iunie st. v. 1913 o petrecere de vară, împreună cu joc, ce se va ţinea în locul numit. »Crucia Musicoiului« iar seara în restaurantul »Schützenhaus«. În caz de timp neavorabil petrecerea se va amâna.

În cinematograful Mercur se va reprezenta Duminecă la orele 3½, 6 şi 8 oare program deosebit de interesant. Între altele momente din viaţa de circus, o dramă-chino, comedia »Plănuri ascunse, drama de marinari: »Valurile mării şi ale amorului«, comedia »Willy vânătorul curagios etc. etc.

La Urania Duminecă la 3½, 6 şi 8 oare un program deosebit de interesant: Pathe Journal cu serbările imperiale berlineze. Dramele: »Măna misterioasă«, »Mireasa necredincioasă« cu celebra artistă Morena, apoi comedia »Aidoma ca tată«, »Cei doi gendarmi«, scene tragice comice dela carnavalul din Nizza etc.

Cărţi şi reviste.

DI A. A. M. a tipărit în tipografia A. Mureşianu: Branisce et Comp. Albumul comemorativ »Jacob Mureşianu« (1812 — 1887).

E o carte cu conţinut bogat şi provăzută cu multe ilustraţii. Preţul pentru Austro-Ungaria 3 cor., 50 fil., pentru România şi streinătate 4 lei.

Se capătă în Redacţia »Gazetei Transilvaniei«.

Recomandăm publicului nostru această carte, care e o monografie de evidentă importanţă a Mureşenilor, cu atât mai vartos, că autorul a bimevot a dona venitul curat ziarului »Gazeta Transilvaniei«.

ULTIME ŞTIRI.

Bucureştil 11 Iulie. Corpurile legiuitoare au fost convocate în sesiune extraordinară pe Mercuri 16 Iulie. Guvernul a notificat guvernului bulgar trecerea armatei în Bulgaria rezervându-şi dreptul la împărţirea Turciei europene.

Berlin. 11 Iulie »Lokalanzeiger« primeşte din Bucureşti ştirea că guvernul României a ordonat trecerea armatei în Bulgaria. În acelaşi timp a notificat acest ordin şi guvernului din Sofia.

Belgrad 11 Iulie. Bulgarii sunt în plină retragere. Se menţine ştirea despre apropiata încetare a războiului în urma intervenţiei Puterilor mari.

Proprietar:

Tip. A. Mureşianu: Branisce & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brotea.

TURUL-GHETE

sunt cele mai perfecte în urma reformării continue:

Special
de recomandat următoarele sorturi:

Pantofi de dame 780
Piele Chevreau
Ghete de dame cu șinor 950
Piele Chevreau
Ghete de bărnați 10—
Piele Box
Ghete de bărbați cu șinor 11—
Piele Chevreau

„TURUL” Fabrică de ghete A. G.
Cea mai mare fabrică de ghete în Monarhie.

Magazin în Brașov:
Strada Porții 8.

20.000 perechi de ghete produce pe săptămână.

Cataloage gratis și franco.

130 localuri de vânzare în țară și străinătate.

11—20

Magazinul D. BERBECAR.

Brașov, Strada Hirscher 7. Telefon 487.

Au sosit: Toate noutățile în stoffe de Rochi și bluse pentru vară.

Trusouri complete pentru mirese și gineri.

Rochi se confecționează după măsură.

(6—30)

Dela 1878! Un medicament de casă, probat, vestit și

prețabil ori căru și preparat.

Balsamul Farmacistului A. THIERRY.

(Veritabil numai cu marca călugăriță.) — (Marca depusă).

Allein echter Balsam

aus der Schenkung des

A. Thierry in Pregrada

bei Rohitsch-Schlesien

Acest balsam este 1) o doctorească vindecătoare la toate suferințele de plămâni, piept, alina catar, oprește peripneumonia, tusea. 2) Are efect excelent la laringită. Prin gargarizare împiedică difteritis, rușea etc. 3) Vindecă frigurile, 4) Vindecă boala fetei, stomac intestine colică, asthmă, conglutinare, acroala în gât, etc. 5) Vindecă trănșii, hemoroide. 6) Efect purgativ, curăță rinichi, excită apetitul. 7) Servește cu succes la dureri de dinți, folosit ca apă de gură întărește gingiile, delată mironu greu din gură și stomac, dureri de cap, soldină etc. 8) Mijloc bun contra limbricilor. 9) Folosit extern pentru rane, foc viu, fistule, gurgui, arsuri, degerături, răe. Să nu lipsească din nici o casă, cu deosebire când grazează influența colera și alte epidemii. Seara înainte de culcare luând o linguriță sau două cu sau fără zahăr, garantează așa zicând o dormitație din somn sănătoasă.

Se observe marca cu călugăriță.

alsificarea și vânzarea cu mărul imitate se urmărește cu pedeapsă. 12 sticle mici sau 6 duble nr. 1 trimite. Numai după primirea banilor urmează trimiterea, sau cu ca mbursă. La comanda mai mari prețuri scăzute.

Se capătă la farmaia Josef v. Török și la farmacia. En gros la Droguerii: Thalmayer Kochmeister Nachf. Brüder Rodanovits in Budapesta.

Seitz, & Unde nu se află depeșit să se facă comanda direct la 11—50 Schutzengel-Apotheke A. THIERY in Pregrada bei Rohitsch.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leucurie durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomac și pânțec, în contra căderilor și acriei la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite boleni femeiești a luat acest medicament de casă o răscădare ce creștea mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Cor. 2— Falsificațiile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbranntwein sare și a lui Moll.

Varie-til numai dacă fiecare este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire soris prin trant, alina durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de reodală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru culti varea ațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b Cinci bucăți cor. 1.80

Fiecare bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuează dinie prin u rpsesă

La deposite să se ceară anumit preparatele provădute în iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposit în Brașov: Carl Schmidt, farmacist.

26—40

„Solidaritatea”
asociațiune de institute finan-
ciare în Sibiu.

Concurs.

În urma hotărâri direcțiunii „Solidarității”, asoc. de institute financiare în Sibiu, prin care s'a decretat activarea unui birou de informațiuni și comisiuni care să procure și să servească firmelor și particularilor informațiuni comerciale și să mijlocească atacări de tot felul prin acea a se publică concurs pentru ocuparea postului de funcționar al numitului birou.

Dela ceice ar dorii să ocupe acest post se cere:

1. să fi absolvat vre-o școală comercială superioară să aibă scrisoare frumoasă și să cunoască în vorbire și scriere pe lângă limba română, limbele maghiară și germană;

2. să fi trecut respective să fie scutit de serviciul militar și să fie deplin sănătos și

3. să aibă oarecare practică de afaceri, fie de bancă fie comerciale.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual fără alte emolumente de K. 3000 plătit în rate lunare anticipative și

2. o gratificațiune potrivită, ce se va stabili ulterior din venitul curat anual al întreprinderii.

Cererile pentru ocuparea acestui post au a se adresa până la 10 August a. c. biroului „Solidarității” în Sibiu (Nagyszeben) Postul este a se ocupa la 1 Septembrie a. c.

Cel ales va fi îndatorat să facă practică de 2—3 luni la vre-o întreprindere similară din patrie sau din străinătate. Intrarea i-o va mijlocii „Solidaritatea”. Scopul practicii este să se studieze întocmirea tehnică-administrativă a birourilor de informațiuni și comisiuni și să se creeze legături cu firme și întreprinderi după trebuință. Cheltuielile de călătorie se restituiesc.

Dacă funcționarul ales ar părăsi postul din orice motiv și înainte de a fi introdus o altă persoană în administrarea și afacerile biroului în mod mulțumitor, acceptat de biroul „Solidarității”, va fi obligat a restitui salarul pe 1/2 an în care scop la ocuparea postului va fi îndatorat a depune o garanție corăspunzătoare.

Sibiu, la 1 Iulie 1913.

Biroul „Solidarității.”

Dr. KENYERES

Doctor în științele medicale universale. — Laborator medical și consultațiune — Aranjament medical cu electricitate.

Emanatie de Radium. Instalație de Oxygen.

pentru boale de nervi și interne.

Hirlich 606. Dr. Spengler vacinare contra oftice. Examinare de sârce (Zeiss microscop): bacili de tuberculeză — la ivirea oftice! gonococcus, Syph. spirochete — boale de sânge — spermă etc. — Analise chimice. Ingrijire cu serum la boale de piele etc.

Brașov, Cetate, Strada Spitalului Nr. 2.

Telefon 48. (Casa nouă din colț a lui Nagy). Telefon 48

Ordinațiuni dela 11 1/2—12 1/2 ore. La dorință prospecte.

Visitele D-lor Colegi le primesc bucuros.

Din cauza timpului de primăvară înaintat

vând cu prețuri scăzute articolele din deposit ca dantele, broderii, bluze, capote, ciorapi, hainuțe de copii albituri de — bărbați și dame la —

NEW-YORK Hala de vânzare

DEUTEL EMANUEL.

7—10.

Strada Porții No. 44.

Invenție nouă!

Prin muncă neîntreruptă mi-a succed învenția

Cărămidă din material de piatră,

care este cu 25 % mai ușoară ca cărămida delut, și cu 25 % mai ieftină. Durabilitatea ei este neprcutită. Recomand această invenție celor interesați, se poate lîfera prompt ori și ce cantitate.

Informații mai de aproape dă:

Weisz Armin

Strada Orfanilor Nr. 7.

La aceasta întreprindere se caută un tovaros cu 10,000 cor.

7—6.

S-a deschis din nou

Restaurantul dela Promenadă

Renovate din nou toate localitățile, modern aranjate două săli de mâncare, cameră separată, Terasă cu mese și grădină.

Bucătărie de clasa plimă, Bere excelentă Dreher, Vin de masă curat. Diferite sorturi, Vin în butelii, Șampanie, Lîcheruri etc.

Prețuri solide!

Serviciu ou atenție!

Imi iau voe a invita pe On. public din oraș și jur a vizita Restaurantul, recomand bucătăria care este vestită ca foarte bună. Primesc abonamente pentru cost în Restaurant și afară cu preț moderat.

Cu toată stima:

Peter Renovich
birtaș.

22—25

COFETĂRIA JEKELIUS

Brașov Strada Orfanilor Nr. 4.

recomandă prăjituri escelente numai din produse naturale făcute.

Asemenea prăjituri din străinătate calitate foarte bună.

1—6.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”,

pot face ori și c pe mai îndelungat sau lunare.

Adminstr. „Gazei Transilvaniei”.

Vânzare de mărfuri dela o concurs-masa,

Brașov, Strada Porții Nr. 59,

(lângă Atelierul de corsete a firmei Rapaport.)

Se vând: Ciorapi, mănuși, ridichie, cămăși, guțere, cravate, parisole, umbrele, dantele, peptini, albituri, cusături cu mâna, pânzării etc.

Vânzarea durează numai timp scurt.

(4—10)